

*Prifysgol Cymru
Cod Ymarfer ar gyfer
Dyfarniad Meistr drwy Ymchwil*

5^{ed} Argraffiad

1. Cyflwyniad	3
2. Rheoliadau.....	4
3. Y Llawlyfr Rhaglen.....	4
4. Yr amgylchedd ymchwil.....	4
5. Dethol a mynediad.....	5
5.1 Cyhoeddusrwydd	5
5.2 Dethol.....	5
5.3 Gofynion mynediad a gweithdrefnau	6
5.4 Y llythyr o gynnig.....	7
5.5 Amodau ar gyfer cofrestru myfyrwyr ymchwil allanol.....	7
6. Goruchwyllo.....	8
6.1 Cyfeirlyfr Cyfarwyddwyr Astudiaethau a Goruchwylwyr y Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd	9
6.2 Datblygiad proffesiynol goruchwylwyr	10
6.3 Rolau goruchwyllo	10
6.4 Cyfarfodydd ffurfiol ac anffurfiol	10
Cofnodion cyfarfodydd	11
Gofynion ymgeiswyr allanol.....	11
6.5 Absenoldeb Goruchwylwr	12
6.6 Adolygu a monitro cynnydd.....	12
Beth sy'n gyfystyr â chynnydd boddhaol?	12
Adolygiadau ffurfiol	12
7. Asesiad	13
7.1 Rhan Un.....	13
7.2 Rhan Dau	14
7.3 Y Bwrdd Arholi.....	14
7.4 Meini prawf ar gyfer penodi arholwyr ar gyfer Rhan Dau	15
7.5 Y broses arholi	16
Arholiadau ysgrifenedig.....	16
Codi pryderon.....	16
Canllawiau i arholwyr ar draethodau sy'n cael eu hailgyflwyno.....	17
8. Hawliau a chyfrifoldebau ymgeiswyr.....	18
8.1 Hawliau a chyfrifoldebau	18
8.2 Gwahardd y defnydd o brawf ddarllenwyr proffesiynol.....	18
8.3 Seibiant.....	18
8.4 Cyflogaeth.....	19
8.5 Apeliadau.....	19
8.6 Cwynion	19
9. Adroddiadau Sefydliadol Blynnyddol	19
Atodiad: Canllawiau ar reoli estyniadau a gohiriadau.....	20

1. Cyflwyniad

Mae'r dyfarniadau y mae'r Cod Ymarfer hwn yn berthnasol iddynt yn rhaglenni unigol ar lefel meistr, wedi eu dilysu gan Brifysgol Cymru ac wedi eu cynllunio yn unol â 'Rheoliadau ar gyfer Dyfarniad Meistr Drwy Ymchwil' y sefydliad hwnnw a'r Cod Ymarfer hwn. Cânt eu dyfarnu ar gwblhau Rhan Un a Rhan Dau o raglen gymeradwy yn llwyddiannus. Mae Rhan Un yn cynnwys cwrs a addysgir, Rhan Dau, astudiaeth ac ymchwil pellach, y caiff eu canlyniadau eu barnu i fod dangos gwreiddioldeb o ran y defnydd o wybodaeth ynghyd â dealltwriaeth ymarferol o sut y defnyddir technegau ymchwil sefydledig i greu a dehongli gwybodaeth yn y ddisgyblaeth dan sylw.

Mae'r Cod Ymarfer hwn yn nodi polisi Prifysgol Cymru [o hyn allan 'y Brifysgol'] ar faterion o arfer da sy'n ymwneud â dyfarniad Meistr drwy Ymchwil sydd o fewn cylch gwaith y Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academiaidd. Mae'n berthnasol i sefydliadau achrededig a sefydliadau cyswllt [y cyfeirir atynt o hyn allan fel 'sefydliadau'] ac i ganolfannau cyswllt a chymeradwy eraill [y cyfeirir atynt o hyn allan fel 'canolfannau']. Bwriedir iddo ddarparu gwybodaeth ddefnyddiol i aelodau o staff academiaidd, myfyrwyr ymchwil, gweinyddwyr ac aelodau o fyrddau arholi. Mae'n ymhelaethu ar y fframwaith ar gyfer rheoli rhaglenni meistr a ddarperir gan y Rheoliadau Academiaidd Cyffredinol ar gyfer Meistr drwy Ymchwil mewn sefydliadau a chanolfannau.

Nod y Cod Ymarfer yw sicrhau:

- i. bod safonau academiaidd y Brifysgol yn cael eu cynnal, a
- ii. bod myfyrwyr ymchwil ôl-raddedig yn cael cyfle teg a rhesymol i gyflawni potensial llawn eu hymchwil.

Mae'r Cod Ymarfer yn gosod prosesau a gweithdrefnau gweinyddol, y dylid eu trin fel rhai sydd ag awdurdod rheoleiddio isradd i'r rheoliadau.

Yr eithriad yw Atodiad 3 *Disgwyliadau goruchwylio Prifysgol Cymru yn dilyn arholiad cyntaf*. Mae hwn yn nodi disgwyliadau goruchwylio'r Brifysgol yn dilyn arholiad llafar cyntaf, ond nid oes awdurdod rheoleiddiol i'r amodau o fewn yr atodiad.

Lluniwyd y cod yn wreiddiol ar ôl edrych ar amrywiol ddogfennau a gyhoeddwyd yn allanol, a pharhawyd i'w ddatblygu drwy gyfeirio at ddatblygiadau a gweithiau eraill sydd wedi'u cyhoeddi yn y sector Addysg Uwch yn gyffredinol, yn cynnwys y canlynol:

- penodau perthnasol o *God Ymarfer yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd*;
- QAA Doctoral Degree Characteristic (2011; Dogfen Ymgynghori Drafft 2014)
- Adroddiad Hydref 2002 HEFCE 'Improving standards in research degree programmes';
- Canllawiau Pwyllgor Cenedlaethol Ôl-raddedigion ar Godau Ymarfer ar gyfer Ymchwil;
- SET for Success (2003);
- Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru;
- Safonau a Chanllawiau Gwobr Ansawdd Cenedlaethol ar gyfer Sicrhau Ansawdd.
- Cyngor Addysg Graddedigion y DU;
- Cynghorau Ymchwil y DU;
- Universities UK;
- Vitae.

Dylid darllen y ddogfen hon ar y cyd â:

- Rheoliadau Prifysgol Cymru;
- Llawlyfr Rhaglen y sefydliad (gweler adran 3).

Noder: Gwneir pob ymdrech i sicrhau cysondeb rhwng y gwahanol ddogfennau a gynhyrchir gan Brifysgol Cymru ar gyfer rheoli dyfarniad Meistr drwy Ymchwil Fodd bynnag, lle yr ymddengys bod gwrthdaro rhwng yr arweiniad neu'r rheoliadau a gynhwysir yn y dogfennau hyn, mae Rheoliadau Prifysgol Cymru ar gyfer dyfarniad Meistr drwy Ymchwil mewn sefydliadau a chanolfannau yn cael blaenoriaeth dros yr holl ddogfennau eraill, gan gynnwys y Cod Ymarfer hwn. Mae'r cod hwn yn cael blaenoriaeth dros lawlyfrau rhaglenni.

2. Rheoliadau

Mae Rheoliadau Prifysgol Cymru [‘y Rheoliadau’ o hyn allan] ar gael ar y wefan i'r holl staff a myfyrwyr ymchwil. Maent hefyd ar gael ar gais gan Gofrestrfa Academaidd pob canolfan [o hyn allan dylid cymryd mai ystyr y term ‘Cofrestrfa Academaidd’ yw Cofrestrfa Academaidd neu ei chyfwerth yn y ganolfan ble mae'r myfyriwr wedi cofrestru].

Mae'r Rheoliadau'n nodi:

- y cymwysterau angenrheidiol ar gyfer mynediad at ddyfarniad Meistr drwy Ymchwil, yn ogystal â'r cymwysterau neu'r profiad a allai olygu bod yr ymgeiswyr yn cael eu hesgusodi o ran o'r rhaglen;
- y gofynion ar gyfer sicrhau dilyniant, a monitro ac adolygu'r cyfnodau astudio gofynnol;
- rheolau a gweithdrefnau arholiad.

3. Llawlyfr y rhaglen

Rhaid i lawlyfr rhaglen fod ar gael ar ffurf copi caled a chopi electronig a bydd yn cynnwys fel lleiafswm:

- nodau ac amcanion cyffredinol y rhaglen;
- gofynion mynediad;
- manylebau modiwl safonau arferol y Brifysgol ar gyfer pob elfen o Ran Un;
- manylion y gofynion ar gyfer dilyniant o Ran Un i Ran Dau;
- manylion y gofynion asesu ar gyfer Rhan Dau;
- gwybodaeth i gefnogi myfyrwyr sy'n ymgymryd â Rhan Dau.

4. Yr amgylchedd ymchwil

Yn ystod y broses ymgynghori gydag ymgeiswyr cyn mynediad, dylai sefydliadau a chanolfannau sicrhau bod digon o arbenigedd ar gael i ddarparu cymorth goruchwyliol gyda'r maes eang a fydd yn cael ei ddilyn yn Rhan Dau o fewn amgylchedd o ymchwil gweithredol.

Mewn rhai achosion mae asesiadau rhaglenni a addysgir a/neu elfen ymchwil rhaglen meistr drwy ymchwil wedi eu hymgorffori yng nghyflogaeth yr ymgeisydd a dylai canolfannau sicrhau bod y cyflogwr yn fodlon darparu mynediad at ddata perthnasol a rhoi caniatâd i'w ddefnyddio.

Dylid cymryd gofal i sicrhau nad yw ymgeiswyr posib yn cael eu hynysu o fewn eu prosiect eu hunain a bod ganddynt gyswllt ag ymchwilwyr eraill o'r tu fewn a thu allan i Brifysgol Cymru er mwyn iddynt allu rhannu profiadau a ffurfio rhwydweithiau.

Yn gyffredinol dylai'r canlynol fod ar gael i fyfyrwyr:

- mynediad parod at golegau academiaidd er mwyn cyngor a chymorth;
- y cyfle i ddatblygu sgiliau generig y gellir eu trosglwyddo;
- offer priodol ar gyfer dysgu ac ymchwil;
- y cyfle i ddatblygu rhwydweithiau cymorth gan gymheiriaid lle y gellir trafod materion neu broblemau'n anffurfiol;
- arweiniad ar foesege ymchwil ac arfer da;
- pwyslais ar yr angen i gwblhau'r prosiect ymchwil o fewn amserlen gytûn.

5. Dethol a Mynediad

Cyfrifoldeb y Cyfarwyddwr Rhaglen ar gyfer dyfarniad meistr drwy ymchwil penodol yw sicrhau mai dim ond ymgeiswyr â'r cymwysterau addas sy'n cael eu hargymell i'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academiaidd i gael eu derbyn i astudio ar gyfer y dyfarniad hwnnw. Yn achos ymgeiswyr nad yw Saesneg neu Gymraeg yn iaith gyntaf iddynt, mae hyn yn cynnwys sicrhau y bydd ymgeiswyr yn bodloni gofynion iaith Saesneg neu Gymraeg Prifysgol Cymru. Dylid cyfweled â phob ymgeisydd, naill ai'n bersonol neu ar y ffôn neu drwy gysylltiad fideo.

5.1 Cyhoeddusrwydd

Dylai sefydliadau a chanolfannau sicrhau bod eu defnydd hyrwyddo, boed ar y we neu ar bapur, yn eglur, cywir a chyfredol, ac yn ddigon manwl i fod o gymorth ac yn cynnwys digon o wybodaeth i ymgeiswyr posib am lefel y gweithgarwch a chanolbwynt y rhaglen. Rhaid i'r holl ddefnydd cyhoeddusrwydd gael ei gymeradwyo gan Brifysgol Cymru cyn cael ei ddosbarthu.

5.2 Dethol

Dylai Pwyllgorau Graddau Ymchwil y sefydliad neu ganolfan gael proses ddethol ar waith ar gyfer ymgeiswyr am ddyfarniad Meistr drwy Ymchwil sy'n sicrhau bod ceisiadau'n cael eu hystyried yn llawn ac yn deg yng ngoleuni gofynion cyfreithiol a'r polisiau perthnasol ar gydraddoldeb ac amrywiaeth. Dylai o leiaf dau aelod o'r tîm rhaglen gynnal y cyfweiliad (boed wyneb yn wyneb neu o bell), a dylai o leiaf un ohonynt fod wedi derbyn hyfforddiant priodol mewn gweithdrefnau dethol a mynediad.

Dylai'r broses:

- i. sicrhau bod digon o ysgogiad i ymdopi â manylrwydd y rhaglen;
- ii. sicrhau bod golygon realistig o ran meddu ar yr adnoddau i dalu'r ffioedd gofynnol a darparu cymorth trwy gydol y rhaglen;
- iii. sicrhau bod gan ymgeiswyr ddealltwriaeth eglur o'r canlynol:
 - y ffioedd sydd i'w talu;
 - yr amgylchedd gweithio;
 - yr adnoddau sydd ar gael a'r disgwyliadau ynghylch yr adnoddau sydd ar gael gan gyflogwr yr ymgeisydd;

- disgwyliadau'r sefydliad neu ganolfan.

Y Cyfarwyddwr Rhaglen sy'n gyfrifol am sicrhau bod yr holl ymgeiswyr ar gyfer astudiaeth wedi cael eu trin yn unol â'r broses hon. Os oes gan ymgeiswyr anghenion arbennig, dylid nodi'r rhain a rhoi sylw boddhaol iddynt cyn gwneud cynnig.

5.3 Gofynion mynediad a gweithdrefnau

Yn gyffredinol, mae'r Brifysgol yn disgwyl i ymgeiswyr sydd yn ceisio mynediad at raglen Meistr drwy Ymchwil feddu ar radd anrhydedd gan Sefydliad Addysg Uwch cydnabyddedig, gyda dosbarth 2:ii neu uwch, *neu* radd meistr, neu gymhwyster y mae Prifysgol Cymru yn ystyried sy'n cyfateb â'r lefel hwn. Os nad yw ymgeiswyr yn bodloni'r anghenion hyn rhaid i'r Cyfarwyddwr Rhaglen gyflwyno achos i'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd sy'n dangos bod yr ymgeisydd yn meddu ar allu academaidd cyfwerth, er enghraifft, eu bod wedi ennill y sgiliau, gwybodaeth a hyfforddiant gofynnol trwy eu gwaith proffesiynol.

Mae'n bwysig felly, wrth ddod i'w benderfyniad, bod y Cyfarwyddwr Rhaglen yn nodi nodweddion gwaith proffesiynol ymgeiswyr sy'n dangos tystiolaeth eu bod wedi ennill sgiliau o'r fath. Er enghraifft, fe all y gwaith ddefnyddio sgiliau academaidd sydd wedi eu datblygu yn ystod gradd israddedig mewn ffordd sy'n datblygu asesiad beirniadol annibynnol o dystiolaeth neu'n meithrin cynlluniau, neu ddefnydd o fethodoleg a fyddai wedi ymestyn eu cyflawniad israddedig. Yn amlwg, ni fydd ymgeiswyr sy'n gweithio mewn swyddi heb radd yn ei chael yn hawdd bodloni'r gofyniad hwn.

Yn ogystal, rhaid i bob ymgeisydd roi enw o leiaf dau ganolwr awdurdodol. Os nad yw ymgeiswyr yn bodloni'r gofynion mynediad sylfaenol arferol, rhaid i'r Pwyllgor Graddau Ymchwil sicrhau bod dau adroddiad cyfrinachol boddhaol yn cael eu derbyn cyn cynnig lle i'r ymgeisydd.

Mewn achosion ble mae'r rhaglen meistr i fod yn seiliedig ar weithgarwch a/neu ddata neu adnodd arall y ceir mynediad ato trwy gyflogaeth yr ymgeisydd yna, yn ogystal â'r gofynion academaidd ar gyfer mynediad a restrir uchod, mae angen cytundeb ffurfiol gan y cyflogwr yn caniatáu mynediad at adnodd o'r fath. Dylai'r cytundeb hwn ddangos yn eglur sut y gellid defnyddio data cwmni a gwybodaeth arall.

Yn ogystal â'r uchod, mae'n ofynnol bod ymgeiswyr nad ydynt yn raddedigion o'r Brifysgol yn matriciweiddio cyn cofrestru. Matriciweiddio yw'r dilysiad ffurfiol o gymwysterau ymgeiswyr ar gyfer cynllun astudio sy'n arwain at radd neu ddyfarniad academaidd arall gan Brifysgol Cymru. Mae manylion y broses matriciweiddio ar gael gan Gofrestrfa Academaidd, neu gyfatebol, y Sefydliad neu'r Ganolfan.

5.4 Y llythyr o gynnis

Unwaith y bydd cais wedi cael ei argymhell gan y Cyfarwyddwr Rhaglen ac wedi cael cymeradwyaeth gan y Pwyllgor Graddau Ymchwil, y corff hwn sy'n gyfrifol am gyfathrebu â'r awdurdod priodol yn y sefydliad neu ganolfan ac am hysbysu staff gweinyddol am benderfyniadau mynediad.

Os fydd cynnig i gael ei wneud, dylid anfon manylion at ymgeiswyr yn unol â pholisïau'r Sefydliad neu Ganolfan dan sylw.

Dylai llythyr o gynnig i ymgeiswyr am ddyfarniad Meistr drwy Ymchwil gynnwys yr wybodaeth ganlynol:

- teitl y cynllun gradd;
- astudiaeth llawn amser neu ran amser;
- isafswm ac uchafswm y cyfnod astudio;
- cyfanswm y ffioedd disgwylidig, yn cynnwys ffioedd dysgu ac unrhyw daliadau, ffioedd neu gostau eraill y byddai disgwyl i ymgeiswyr eu talu;
- dolenni electronig i'r rheoliadau priodol a Llawlyfr y Rhaglen;
- unrhyw ragdybiaethau ynglŷn ag adnoddau ar gael trwy gyflogwr yr ymgeisydd;
- a yw'r cynnig yn amodol ar fatriciweiddio ac, os felly, y broses y dylid ei dilyn;
- enw'r person yn y Sefydliad neu Ganolfan y gellir cysylltu â nhw os fydd problemau'n codi;
- y ddolen i'r Cod Ymarfer hwn a'r Llawlyfr Rhaglen perthnasol, er mwyn gallu mynd at wybodaeth bellach (gan gynnwys gwybodaeth am drefniadau ar gyfer cofrestru a chynefino, cyfrifoldebau ymgeiswyr, gofynion o ran presenoldeb a hyfforddiant, yn ogystal ag unrhyw gyfyngiadau ar oriau gwaith y tu allan i'r rhaglen).

5.5 Amodau ar gyfer cofrestru myfyrwyr ymchwil allanol

Caniateir i ymgeiswyr sydd am ddilyn elfen ymchwil eu dyfarniad Meistr drwy Ymchwil y tu allan i'r ganolfan i gofrestru ar y rhaglen ar yr amod:

- bod trefniadau digonol yn cael eu gwneud ar gyfer mynychu;
- bod adnoddau ymchwil digonol ar gael yn allanol;
- bod trefniadau goruchwyllo digonol ar gael.

Noder: Mae ymgeiswyr sy'n defnyddio adnoddau'n rheolaidd wrth gynnal eu hymchwil yn y ganolfan y maent wedi cofrestru ynddi yn ymgeiswyr mewnol.

6. Goruchwyliaeth

Mae gan ymgeiswyr am radd meistr un goruchwylwr, ynghyd â mynediad at y Cydlynedd Rhaglen Ymchwil sy'n gyfrifol am sicrhau bod y broses goruchwyllo'n cael ei chyflawni yn unol â'r rheoliadau a'r cod ymarfer hwn. Rhaid nodi enw'r goruchwylwr ar y ffurflen cynnig gradd ymchwil a chaiff ei gadarnhau pan fydd y cynnig ymchwil yn cael ei dderbyn.

Fel arfer dylai goruchwylwyr fod yn aelodau o staff academiaidd y disgwylir iddynt barhau yn eu swyddi yn y Sefydliad neu Ganolfan am o leiaf isafswm y cyfnod astudio y mae'r ymgeisydd yn cofrestru ar ei gyfer. Rhaid iddynt fod naill ai ar restr Cyfeirlyfr Cyfarwyddwyr Astudiaethau Prifysgol Cymru neu Gyfeirlyfr Goruchwylwyr Prifysgol Cymru (6.3 isod) a rhaid iddynt fodloni'r gofynion canlynol:

- tystiolaeth o weithgarwch ymchwil diweddar;
- meddu ar radd uwch drwy ymchwil;
- awdur cyhoeddiadau ymchwil mewn maes sy'n berthnasol i'r prosiect ymchwil arfaethedig;
- profiad o oruchwyllo ymchwil mewn maes sy'n berthnasol i'r prosiect ymchwil arfaethedig.

Fel arfer dylai'r goruchwyliwr hefyd feddu ar:

- brofiad o oruchwylio ymgeiswyr traethawd hir ar lefel meistr neu uwch a gwblhaodd eu rhaglenni'n llwyddiannus;
- profiad o oruchwylio ymchwil mewn maes sy'n berthnasol i'r prosiect ymchwil arfaethedig.

Mewn achosion ble nad yw goruchwyliwr arfaethedig yn meddu ar brofiad goruchwylio o'r fath gellir eu penodi beth bynnag, ond rhaid iddynt ymgymryd â datblygiad staff priodol cyn dechrau'r ymchwil ar y traethawd hir a dylent gael eu mentora gan y Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil neu enwebai profiadol (6.4 isod).

Mae Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd Prifysgol Cymru wedi penderfynu na ddylai baich gwaith goruchwylio aelod unigol o staff ar draethawd hir meistr drwy ymchwil fod yn fwy na chyfanswm o wyth myfyriwr llawn amser neu 16 myfyriwr rhan amser. Er bod y lwfans hwn yn ychwanegol at lwfans ar gyfer myfyrwyr doethurol fel y nodir yng nghodau ymarfer perthnasol y Brifysgol i fyfyrwyr o'r fath, dylai sefydliadau ystyried cyfanswm y baich gwaith i aelodau unigol o staff ac, fel arfer, ni ddylid defnyddio lwfansau meistr drwy ymchwil a myfyrwyr doethurol yn llawn.

Wedi i fyfyrwyr gyflwyno eu traethawd hir, nid ydynt bellach yn cyfrif o ran y cyfanswm a ganiateir, ac fe all sefydliadau (o fewn rheswm) ragweld y dyddiad cyflwyno wrth gynllunio cyfrifoldebau goruchwylio ar gyfer myfyrwyr y disgwylir iddynt gofrestru.

Fel arfer ni chaniateir i aelodau o staff sydd eu hunain yn ymgeisio am raddau ymchwil oruchwylio ymgeiswyr eraill ar yr un pryd, gan y gallai hyn arwain at wrthdaro buddiannau. Er hynny, os fydd aelodau o staff yng nghamau olaf cwblhau eu dyfarniad ymchwil eu hunain, ac os oes ganddynt arbenigedd penodol sy'n berthnasol i'r prosiect nad sydd ar gael yn unrhyw le arall yn y sefydliad neu ganolfan, gellir cynnwys yr aelod o staff (gyda chymeradwyaeth y Pwyllgor Graddau Ymchwil) fel ail oruchwyliwr. Wrth geisio cymeradwyaeth o'r fath, rhaid i'r sawl sy'n cynnig nodi pa aelod o'r tîm goruchwylio arfaethedig sy'n ymgeisydd am radd ymchwil, a'r arbenigedd penodol sy'n sail i'w gynnwys yn y tîm goruchwyliol.

6.1 Cyfeiriadur Cyfarwyddwyr Astudiaethau a Goruchwyliwyr y Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd

Yng nghyd-destun y Cyfeiriadur Cyfarwyddwyr Astudiaethau, gall Pwyllgorau Graddau Ymchwil gyflwyno enwau darpar Gyfarwyddwyr Astudiaethau sy'n bodloni unrhyw rai o'r meini prawf canlynol i'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd ar unrhyw adeg:

i. Cynnyrch a adolygydd (cyhoeddiadau/cyflwyniadau mewn cynadleddau/arddangosfeydd)

Yn y pum mlynedd ddiwethaf, isafswm o dri chyhoeddiad, gyda dau ohonynt mewn cylchronau neu ddogfennau eraill sy'n gysylltiedig ag ymchwil sydd ar gael yn gyhoeddus, e.e. traethawd mewn catalog;

ii. Arbenigedd seiliedig ar arfer

Arddangos yn y pum mlynedd ddiwethaf fri cenedlaethol yn y ddisgyblaeth (e.e. prif siaradwr mewn cynhadledd broffesiynol, ethol i uwch swydd mewn sefydliad cenedlaethol, dyfarniad cenedlaethol, penodiad i rôl ymgynghorol genedlaethol megis aelodaeth o un o bwyllgorau'r llywodraeth) a thri chyhoeddiad yn seiliedig ar arfer mewn cyfnodolion neu bapurau cynadleddau cyhoeddus, adroddiadau gwerthuso ar ran y llywodraeth, papurau technegol neu adroddiadau

ymgyngoriadau;

iii. Profiad

Llwyddiant sylweddol yn flaenorol o ran cyflawniad ymchwil (h.y. llai nag (a) yn y pum mlynedd ddiwethaf ond cyhoeddiadau, ayb, sylweddol cyn hynny) ac yn y chwe blynedd ddiwethaf, wedi bod yn Gyfarwyddwr Astudiaethau ar o leiaf ddau PhD a gwblhawyd yn llwyddiannus;

iv. Ymchwil a ariannwyd/arbenigedd mewn partneriaethau trosglwyddo gwybodaeth glasurol
O leiaf ddwy Bartneriaeth Trosglwyddo Gwybodaeth (KTP) Glasurol yn y brif rôl oruchwyliol academaidd, neu weithgarwch ymchwil sylweddol arall a ariannwyd gan grant. (Ni ddylid ystyried KTP bach yma.)

Os nad yw Cyfarwyddwyr Astudiaethau arfaethedig yn bodloni unrhyw rai o feini prawf (i) i (iv), gall Pwyllgorau Graddau Ymchwil gyflwyno achos i'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd iddynt gael eu cynnwys yn y Cyfeiriadur Cyfarwyddwyr Astudiaethau; er enghraifft, gallai cydweithwyr feddu ar gyfuniad o elfennau o feini prawf gwahanol. Yng nghyd-destun y Cyfeiriadur Goruchwylwyr, gall Pwyllgorau Graddau Ymchwil gyflwyno enwau darpar oruchwylwyr, sy'n bodloni unrhyw rai o'r meini prawf canlynol, i'r Bwrdd Graddau Ymchwil unrhyw bryd:

- i. Deiliad gradd uwch drwy ymchwil mewn disgyblaeth berthnasol ar y lefel y bydd yr unigolyn yn goruchwyllo neu ar lefel uwch
- ii. Awdur cyhoeddiadau ymchwil mewn maes sy'n berthnasol i'r rhaglen ymchwil arfaethedig
- iii. Llwyddiant o ran derbyn grantiau ymchwil neu gyhoeddi mewn cyhoeddiadau a adolygir gan gymheiriaid yn ystod y pum mlynedd ddiwethaf;
- iv. Cyhoeddiadau yn seiliedig ar arfer mewn cyfnodolion neu bapurau cynadleddau cyhoeddiedig, adroddiadau gwerthuso ar ran y llywodraeth, papurau technegol neu adroddiadau ymgynghoriadau yn y pum mlynedd ddiwethaf;
- v. Arddangos yn y pum mlynedd ddiwethaf fri cenedlaethol yn y ddisgyblaeth (e.e. prif siaradwr mewn cynhadledd broffesiynol, ethol i uwch swydd mewn sefydliad cenedlaethol, dyfarniad cenedlaethol, penodiad i rôl ymgynghorol genedlaethol megis aelodaeth o un o bwyllgorau'r llywodraeth)
- vi. Profiad o oruchwyllo ymchwil yn ddiweddar mewn maes sy'n berthnasol i'r prosiect ymchwil arfaethedig, e.e.
 - yn y chwe blynedd ddiwethaf wedi cael llwyddiant wrth oruchwyllo PhD a gwblhawyd yn llwyddiannus
 - o leiaf un Bartneriaeth Trosglwyddo Gwybodaeth (KTP) Glasurol yn y chwe blynedd ddiwethaf yn y brif rôl oruchwyliol academaidd.

Os nad yw'r goruchwylwyr arfaethedig yn bodloni unrhyw rai o feini prawf (i) i (vi), gall Pwyllgorau Graddau Ymchwil gyflwyno achos i'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd iddynt gael eu cynnwys yn y Cyfeiriadur Goruchwylwyr; er enghraifft, gallai cydweithwyr feddu ar gyfuniad o elfennau o feini prawf gwahanol sydd ychydig y tu allan i'r cyfnodau amser a bennir uchod.

6.2 Datblygiad proffesiynol goruchwylwyr

Dylid rheoli datblygiad proffesiynol goruchwylwyr Rhan Dau o ddyfarniad Meistr drwy Ymchwil trwy system fentora a gweithdai ar gyfer goruchwylwyr newydd. Rhaid i bob aelod o'r staff academaidd sydd ddim yn gyfarwydd â goruchwyllo fynychu gweithdai ar gyfer goruchwylwyr newydd, sydd wedi eu cymeradwyo gan y ganolfan, cyn diwedd eu

blwyddyn gyntaf fel goruchwyliwr. Yn ogystal dylid penodi'r Cydlynnydd Rhaglen neu enwebai profiadol yn ffurfiol i fod yn fentor arnynt er mwyn datblygu sgiliau goruchwyllo.

Disgwylir i oruchwylwyr profiadol fynychu gweithdai a digwyddiadau eraill i gynnal a gwella eu sgiliau ac i sicrhau eu bod yn gyfarwydd â gofynion y Brifysgol a'r ganolfan, yn enwedig pan fydd gofynion newydd yn cael eu cyflwyno. Efallai y bydd angen mynychu digwyddiadau o'r fath.

6.3 Rolau goruchwyllo

Mae'r goruchwyliwr yn cael ei argymhell gan y Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil ac yn cael ei gymeradwyo gan Bwyllgor Graddau Ymchwil y sefydliad neu ganolfan. Dylai'r goruchwyliwr fod yn gyfrifol am oruchwyllo'r ymgeisydd o ddydd i ddydd.

Dylai'r Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil:

- roi cymorth i'r goruchwyliwr;
- darparu cymorth bugeiliol i'r ymgeisydd;
- trefnu cymorth goruchwyllo amgen yn absenoldeb y goruchwyliwr.

6.4 Cyfarfodydd ffurfiol ac anffurfiol

Mae cyfarfodydd rhwng goruchwylwyr ac ymgeiswyr yn aml yn anffurfiol. Fodd bynnag, rhaid i ymgeiswyr a goruchwylwyr gadw cofnod priodol o'r camau y cytunir arnynt. Dylid cynnal cyfarfodydd bob wythnos o leiaf i ymgeiswyr llawn amser, o leiaf yn ystod camau cynnar eu hastudiaeth. Dylai goruchwylwyr gynnal cyfarfodydd ffurfiol rheolaidd gydag ymgeiswyr (bob mis o leiaf yn achos ymgeiswyr amser llawn, neu bob dau fis yn achos ymgeiswyr rhan amser) i adolygu cyflawniadau, cynnydd, datblygiad sgiliau ac i bennu amcanion ar gyfer cyfnod nesaf yr ymchwil.

Bydd goruchwylwyr yn sicrhau y cwblheir cofnod o gyfarfod goruchwyllo ar gyfer pob cyfarfod ffurfiol, ac yr hysbysir y Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil pan fydd cyfarfodydd wedi eu cynnal ac a yw cynnydd yn foddhaol ym marn y Cydlynnydd. Mae'n arbennig o bwysig, os nad yw'r cynnydd yn foddhaol, bod y Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil yn cael ei hysbysu'n brydlon, fel y gellir cymryd camau adferol priodol yn ddi-oed.

Cofnodion cyfarfodydd

Dylai ymgeiswyr a goruchwylwyr gadw cofnodion ysgrifenedig o gyfarfodydd sydd wedi eu trefnu. Dylid cofnodi'r wybodaeth ganlynol fel lleiafswm:

- dyddiadau cyfarfodydd;
- y rhai sy'n bresennol;
- canlyniadau camau gweithredu o'r cyfarfod diwethaf;
- camau gweithredu y cytunwyd arnynt;
- dyddiad y cyfarfod nesaf.

Fe all hefyd fod yn ddefnyddiol i gofnodi, ble'n berthnasol:

- cynnydd a wnaed gan ymgeiswyr ers y cyfarfod blaenorol;
- datblygiadau a allant fod wedi effeithio ar gynnydd ymgeiswyr;
- datblygiadau eraill (mewnol neu allanol) sy'n berthnasol i ymgeiswyr;

- pryderon naill ai'r ymgeiswyr neu'r goruchwylwyr;
- adolygiad o'r amserlen fwriadol;
- cyflawniadau a ysgogir gan ymgeiswyr.

Dylai'r cofnodion hyn lunio rhan o bortffolio datblygiad proffesiynol ymgeiswyr, ac fe ddylent fod ar gael i gael eu harchwilio gan y Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil a'r Pwyllgor Graddau Ymchwil.

Y gofynion i ymgeiswyr allanol

Bydd angen yr wybodaeth ganlynol ar y Cyfarwyddwr Rhaglen, yn ogystal â'r cynnig ymchwil arferol, cyn y bydd yn ystyried cymeradwyo rhaglen o astudiaeth ar gyfer ymgeiswyr allanol llawn amser neu ran amser:

- cyfrif manwl o'r holl adnoddau sydd eu hangen ar gyfer y rhaglen ymchwil, a ble y bydd yr ymgeisydd yn gallu mynd at yr adnoddau hynny. Mae'r rhain yn cynnwys ffynonellau arbenigol (fel daliadau data, offer dadansoddol, catalogau ac ati) yn ogystal ag adnoddau mwy cyffredinol fel cymorth TG, adnoddau rhyngwyd a llyfrgell;
- esboniad manwl o sut y bydd y goruchwylwr yn rheoli'r rhaglen ymchwil, yn cynnwys sut i fynd at oruchwylwr a pha mor aml, rôl unrhyw oruchwylwyr neu ymgynghorwyr allanol, trefniadau ar gyfer goruchwyliaeth anffurfiol, yn ogystal ag adolygiadau chwarterol a blynyddol ffurfiol, a rheoli portffolios datblygiad proffesiynol ymgeiswyr;
- cytuno ar amserlen dros dro ar gyfer presenoldeb yn y ganolfan. Fel arfer byddai disgwyl i ymgeisydd dreulio o leiaf 10 diwrnod y flwyddyn yn y ganolfan ar gyfer goruchwyliaeth a mynychu cwrs /seminar.

Os yw ymgeisydd eisoes wedi cofrestru, ac yn dymuno newid ei statws i statws allanol, rhaid i'r Pwyllgor Graddau Ymchwil yn y sefydliad neu'r ganolfan fod yn fodlon bod modd diwallu'r amodau uchod fel bo'n briodol i gam ymchwil yr ymgeisydd.

6.5 Absenoldeb goruchwylwr

Os disgwylir i oruchwylwr fod yn absennol am gyfnod hwy nac un mis, dylai'r Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil ymgynghori â'r ymgeisydd a'r goruchwylwr a phenodi goruchwylwr arall (naill ai am gyfnod absenoldeb y goruchwylwr presennol, neu am weddill y rhaglen ymchwil [fel y bo'n briodol]).

6.6 Adolygu a monitro cynnydd

Mae goruchwylwyr yn chwarae rôl allweddol wrth sicrhau bod ymchwilwyr gradd meistr yn gallu caffael y sgiliau a'r wybodaeth angenrheidiol i wneud cynnydd ar brosiectau ymchwil ar y raddfa angenrheidiol er mwyn cwblhau o fewn cyfnod astudio priodol.

Mae ymgeiswyr a goruchwylwyr yn gyfrifol ar y cyd am sicrhau bod amcanion y cynllun ymchwil yn cael eu hadolygu'n rheolaidd (er enghraifft bob mis i ymgeiswyr amser llawn) a'u haddasu yng ngoleuni datblygiadau.

Mae goruchwylwyr yn gyfrifol am werthuso cynnydd ymgeiswyr wrth gyflawni'r amcanion hyn, a'u cynghori ynghylch y camau adferol angenrheidiol os fydd problemau'n codi

Yn gynnar yn eu hastudiaeth (cyn dechrau Rhan Dau yn ddelfrydol) dylai ymgeiswyr

gytuno ar raglen ymchwil gyda'r goruchwyliwr a chyflwyno cynnig ymchwil i'r Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil.

Os na fydd ymgeiswyr wedi cyflwyno prosiect i'w gymeradwyo o fewn un mis o ddechrau Rhan Dau, bydd hyn yn achos pryder ac mewn amgylchiadau o'r fath, dylai'r Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil sicrhau bod cynnydd boddhaol yn cael ei wneud, a bod goruchwylwyr wedi datblygu cynlluniau digonol i ymdrin ag unrhyw rwystrau i gynnydd.

Beth sy'n gyfystyr â chynnydd boddhaol?

Yn gyffredinol mae cynnydd boddhaol yn golygu gwneud digon o gynnydd i sicrhau ei bod yn debygol y bydd yr ymgeisydd yn cwblhau'r rhaglen o fewn yr isafswm cyfnod cofrestru arferol. Gall problemau personol neu broffesiynol annisgwyl atal cynnydd, a bwriedir i'r cyngor hwn roi arweiniad cyffredinol, yn hytrach na rhagweld pob posibilrwydd.

Adolygiadau ffurfiol

Dylai ymgeiswyr Rhan Dau a'u goruchwylwyr, ble'n bosib, gytuno ar a chwblhau cofnod ar-lein o gyfarfodydd goruchwylio neu hysbysu'r Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil pan fydd adolygiadau misol wedi cael eu cwblhau.

Fel arfer nid oes angen adroddiad ffurfiol o ganlyniad yr adolygiad; fodd bynnag, lle mae pryderon difrifol wedi eu codi a heb eu datrys ynghylch cynnydd yna dylid hysbysu'r Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil am natur y pryderon a'r camau y cytunwyd arnynt i ymdrin â nhw.

Mae'n hanfodol, lle mae goruchwylwyr wedi codi pryderon ffurfiol am gynnydd, bod pob ymdrech yn cael ei wneud i sicrhau bod ymgeiswyr yn deall y sail ar gyfer y dyfarniad ac yn cael cyfle i wneud sylw arno. Dylai'r goruchwyliwr roi rhybudd ysgrifenedig i'r ymgeisydd am sail ei ddyfarniad o ddiffyg cynnydd boddhaol, yn nodi'r camau y cytunwyd arnynt i sefydlu cynnydd boddhaol, amserlen y cynllun, a chanlyniadau canfyddiad ffurfiol pellach o ddiffyg cynnydd boddhaol. Cyfrifoldeb y Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil yw sicrhau bod ymgeiswyr yn cael y cyfle i wneud sylw am y rhybudd, a gellir gwneud hyn yn annibynnol o'r goruchwyliwr.

Mae'n arbennig o bwysig bod goruchwylwyr yn cadw'r ddysgl yn wastad rhwng cymorth cadarnhaol i ddatblygiad a gwerthusiad beirniadol o gynnydd. Lle nad yw ymgeiswyr yn dangos datblygiad boddhaol, er gwaethaf cymorth ac arweiniad y goruchwyliwr a'r Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil, disgwylir na chaniateir iddynt barhau.

Ceisiadau am Ohirio ac Estyniadau

Gall ymgeiswyr wneud cais am estyniad i uchafswm cyfnod eu hastudiaethau os oes angen. Os yw ymgeisydd yn methu â pharhau â'i ymchwil neu os yw ei berfformiad yn cael ei effeithio'n andwyol gan amgylchiadau eithriadol, gall wneud cais i ohirio ei astudiaethau.

Rhaid cyflwyno'r holl geisiadau am estyniad a gohirio i'r Pwyllgor Graddau Ymchwil eu hystyried, cyn cyflwyno i Bwyllgor Achosion Arbennig Prifysgol Cymru am ystyriaeth derfynol a chymeradwyaeth.

Ceir canllawiau manwl ar reoli ceisiadau am ohirio ac estyn yn Atodiad 1 y Cod Ymarfer hwn.

7. Asesiad

Nodir y gweithdrefnau ffurfiol ar gyfer asesu dyfarniad Meistr drwy Ymchwil yn y Rheoliadau.

7.1 Rhan Un

Bydd asesu Rhan Un yn cynnwys arholiadau o natur uwch yn y meysydd astudio a ragnodir yn y rhaglen. Bydd yr arholiadau hyn yn cynnwys gwerthusiad o unrhyw arfer proffesiynol/diwydiannol a hyfforddiant ac fe all fod ar ffurf papurau arholiad ysgrifenedig nas gwelir ymlaen llaw, neu brosiectau gosod neu ffurfiau eraill ar asesiadau cwrs. Gellir esgusodi myfyrwyr o elfennau penodedig o Ran Un y rhaglen. Y marc llwyddo ar gyfer Rhan Un yw 40%, ac ni chaniateir cydadferiad rhwng modylau oni nodir hynny ar adeg dilysu (rhaid nodi cyfyngiadau ar gydadferiad yn y Llawlyfr Rhaglen).

Bydd y Bwrdd Dilyniant ar gyfer Rhan Un y rhaglen yn cynnwys:

- i. Cadeirydd
- ii. Cyfarwyddwr Rhaglen
- iii. Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil;
- iv. Aelodau'r Tîm Rhaglen;
- v. I Ganolfannau, Safonwr Prifysgol Cymru ar gyfer y rhaglen;
- vi. I Ganolfannau, cynrychiolydd gweinyddol Prifysgol Cymru;
- vii. O leiaf un arholwr allanol wedi ei benodi yn unol â rheoliadau'r Brifysgol ar gyfer rhaglenni a addysgir.

Mae posibiliadau ailsefyll i fyfyrwyr sy'n methu unrhyw fodylau neu bob modiwl yn Rhan Un yn cael eu nodi yn y rheoliadau.

Rhaid cwblhau Rhan Un y rhaglen yn llwyddiannus cyn cyflwyno defnydd asesiad ar gyfer Rhan Dau.

7.2 Rhan Dau

Yn Rhan Dau mae asesiad ymgeiswyr ar sail eu traethawd hir a, ble'n briodol, ar ffurf portffolio, ac mae meini prawf ar gyfer dyfarnu'r radd briodol yn y Canllaw i Arholwyr a Chadeiryddion Byrddau Arholi.

Cyflwyno'r traethawd hir a phortffolio

I fod yn gymwys i gyflwyno traethawd hir, mae'n rhaid i ymgeiswyr ar gyfer gradd meistr drwy ymchwil fod wedi eu cofrestru ar y radd y bwriedir cyflwyno ar ei chyfer, fod wedi cwblhau Rhan Un yn llwyddiannus, a thalu pob ffi sy'n ddyledus (gan gynnwys unrhyw ffi ailarholi sy'n ofynnol) a bod wedi bodloni pob rhwymedigaeth ariannol arall

Mae'r bwriad i gyflwyno traethawd hir neu, ble'n briodol, draethawd hir ynghyd â phortffolio o waith arall i'w arholi yn cael ei anfon gan y goruchwyliwr sy'n cyflwyno'r enwebiadau i'r bwrdd arholi at y Pwyllgor Graddau Ymchwil i ddechrau.

Lle mae ymgeisydd a thîm goruchwylio'n anghytuno ynglŷn ag a yw traethawd yn barod i'w gyflwyno a'i arholi, ac mae'r ymgeisydd am gyflwyno'r traethawd yn groes i gyngor a barn ei dîm/ei thîm goruchwylio, rhaid i'r ymgeisydd ddarparu datganiad ysgrifenedig i Gadeirydd y Pwyllgor Graddau Ymchwil cyn cyflwyno yn nodi ei

fwriad/ei bwriad i gyflwyno. Bydd Cadeirydd y bwrdd arholi'n hysbysu arholwyr o farn y tîm goruchwyllo cyn yr arholiad.

O fewn yr uchafswm cyfnod cofrestru, rhaid i ymgeiswyr gyflwyno i'r ganolfan ddau gopi o'r traethawd hir wedi'u rhwymo dros dro neu'n barhaol a deunydd ategol, ynghyd â chopi rhydd ychwanegol o'r crynodeb wedi'i drawsgrifio ar y ffurflen briodol. Os yw natur y gwaith yn ei gwneud yn anodd cydymffurfio â'r gofyn am gopïau o ddeunydd ar wahân, rhaid i ymgeiswyr geisio cyngor gan y Gofrestrfa Academaidd ynglŷn â'r nifer o gopïau.

Ni chaiff ymgeiswyr newid, ychwanegu at neu ddileu o'r traethodau hyn ar ôl iddynt gael eu cyflwyno a chyn iddynt gael eu harholi. Fodd bynnag, os fydd ymgeiswyr yn canfod bod defnydd wedi cael ei adael allan o'r copïau o'r traethawd a anfonwyd at yr arholwyr, yna gall Cadeiryddion y byrddau arholi gymryd camau i ganiatáu anfon y defnydd sydd ar goll at yr arholwyr.

Cydlynir y trefniadau ar gyfer yr arholiadau a'r holl ohebiaeth sy'n gysylltiedig â hynny gan y Gofrestrfa Academaidd.

Arholi'r traethawd hir a'r portffolio

Arholir ymgeiswyr ar gyfer Rhan Dau dyfarniad meistr drwy ymchwil ar sail eu prosiect ymchwil. Mae hyn yn golygu bod yr arholwyr yn adolygu ac adrodd ar y traethawd hir ac unrhyw bortffolio cysylltiedig yn annibynnol. Fel arfer nid oes angen arholiad llafar.

7.3 Y Bwrdd Arholi

Fel arfer mae bwrdd arholi ar gyfer Rhan Dau o ddyfarniad meistr drwy ymchwil yn cynnwys Cadeirydd annibynnol sy'n brofiadol a hyfforddedig (ystyrir ei bod yn arfer da i gael Cadeirydd o'r tu allan i'r maes pwnc mae'r dyfarniad yn seiliedig arno), arholwr mewrol ac arholwr allanol. Fodd bynnag, os yw'r ymgeisydd yn aelod o staff academaidd y sefydliad neu ganolfan dan sylw, dylai'r bwrdd arholi gynnwys y Cadeirydd (fel uchod) ynghyd â dau arholwr allanol.

Mae arholwyr mewrol yn staff naill ai yn y sefydliad neu ganolfan neu yn un o'r canolfannau neu sefydliadau achrededig eraill. Er nad oes cyfyngiad penodol ar y nifer o weithiau y gall aelod o staff weithredu fel arholwr mewrol, mae'n arfer da i amrywio'r person a benodir i'r rôl. Mae arholwyr allanol o'r tu allan i Brifysgol Cymru a'r canolfannau.

Mae cyfansoddiad y bwrdd arholi'n cael ei drefnu gan y Cydlynnydd Rhaglen Ymchwil ar ôl ymgynghoriad ag ymgeiswyr a goruchwylwyr, ac yn ddarostyngedig ar gadarnhad gan y Pwyllgor Graddau Ymchwil. Dylid cyflwyno'r bwrdd arholi arfaethedig i'r Pwyllgor Graddau Ymchwil rhyw fis cyn cyflwyniad disgwylid y traethawd hir.

Cyfrifoldeb y Cadeirydd yw sicrhau bod yr arholiad yn cael ei gynnal mewn dull priodol, yn unol â'r gweithdrefnau a sefydlwyd i'r diben hwnnw. Os fydd yn amhosibl penodi arholwr mewrol priodol o'r tu fewn i'r sefydliad neu ganolfan, gall y Pwyllgor Graddau Ymchwil benodi arholwr mewrol o ganolfan neu sefydliad arall.

Os, mewn amgylchiadau eithriadol, y bydd yn amhosibl penodi arholwr mewrol naill ai o blith staff y ganolfan neu o sefydliad achrededig gan Brifysgol Cymru, gall y Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd, ar argymhelliad Pwyllgor Graddau Ymchwil, benodi ail arholwr allanol yn lle arholwr mewrol.

7.4 Meini prawf ar gyfer penodi arholwyr ar gyfer Rhan Dau

Dylai'r Pwyllgor Graddau Ymchwil sicrhau bod yr arholwyr arfaethedig:

- yn ymwybodol o natur a diben y radd y mae ymgeiswyr yn cael ei arholi amdani a'r meini prawf y mae ymgeiswyr yn cael eu hasesu arnynt;
- wedi derbyn copi o grynodedb y traethawd;
- yn meddu ar wybodaeth ac arbenigedd yn y maes ymchwil yn ogystal ag arbenigedd mewn arholi graddau ymchwil;
- yn barod i arholi'r traethawd cyfan.

Nid yw'n dderbyniol i benodi arholwr sydd ddim yn barod i wneud dyfarniad ar y traethawd cyfan, hyd yn oed os yw ei arbenigedd penodol ef neu hi yn fwy perthnasol i rai rhannau o'r gwaith nac eraill.

Dylai'r Pwyllgor Graddau Ymchwil hefyd sicrhau:

- bod yr arholwr allanol yn (neu wedi bod tan yn ddiweddar) aelod o staff academiaidd mewn Sefydliad Addysg Uwch cydnabyddedig yn y DU, neu yn rhywle arall, ond nid mewn sefydliad neu ganolfan, *neu* yn dal swydd yr ystyrir sy'n gyfwerth â rôl academiaidd yn y maes disgyblaeth (e.e. curadur amgueddfa neu oriel fawr, deiliad swydd uchel mewn sefydliad crefyddol, aelod o staff ymchwil mewn sefydliad ymchwil cydnabyddedig gan brifysgol neu gan y llywodraeth). Os yw'r arholwr allanol wedi ymddeol yn ddiweddar, rhaid iddo barhau i fod yn weithgar yn ei faes;
- nad yw'r arholwr allanol wedi cyfathrebu'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol ag ymgeiswyr ynglŷn â'u hymchwil;
- nad yw wedi cofrestru ar radd uwch;
- ei fod yn awdurdod cydnabyddedig yn y maes, gyda thystiolaeth o ysgolheictod neu ymchwil uwch diweddar;
- ei fod wedi cyhoeddi'n helaeth mewn cyfnodolion ym maes pwnc cyffredinol y traethawd;
- bod ganddo brofiad o arholi graddau ymchwil ôl-raddedig;
- nad yw wedi arholi mwy na phum ymgeisydd ar gyfer meist'r drwy ymchwil yn y sefydliad neu ganolfan yn y deuddeng mis blaenorol ac am ddim mwy nac un hanner o unrhyw garfan.

Ni ellir penodi arholwr allanol i fwrdd arholi meist'r drwy ymchwil mewn canolfan benodol fwy na phum gwaith mewn unrhyw gyfnod o ddeuddeng mis ac am ddim mwy nac un hanner o unrhyw garfan.

Dylai Pwyllgorau Graddau Ymchwil ar bob achlysur osgoi penodiadau sy'n awgrymu dwyochredd. Yn ogystal, dylid cymryd gofal i sicrhau nad yw aelodau unigol o staff academiaidd mewn unrhyw ganolfan benodol neu adran academiaidd benodol mewn sefydliad fel arfer yn cael eu penodi fel arholwyr mewnol ar gyfer arholiadau graddau ymchwil fwy na dwywaith mewn unrhyw gyfnod o 12 mis.

Os oes gan arholwr mewnol berthynas reoli â'r goruchwyliwr, rhaid cymryd gofal i sicrhau annibyniaeth lwy'r arholwr. Mewn unrhyw achos, ni ddylid trafod y prosiect ymchwil rhwng yr arholwyr a'r goruchwyliwr na'r ymgeisydd yn dilyn cytundeb gan yr arholwr mewnol i wasanaethu yn y rôl.

7.5 Y broses arholi

Yr adroddiadau ysgrifenedig

Mae'n ofynnol bod pob arholwyr yn anfon arfarniad annibynnol ysgrifenedig o'r traethawd hir at y Gofrestrfa Academaidd yn defnyddio'r ffurflen a ddarperir i'r diben hwn. Ni ddylai arholwyr gyfathrebu'n uniongyrchol rhwng ei gilydd cyn i'r Gofrestrfa dderbyn eu hadroddiadau annibynnol.

Os oes gan arholwr bryder am y traethawd hir cyn cyflwyno'r adroddiadau annibynnol yna dylai drafod hynny gyda Chadeirydd y bwrdd arholi'n unig. Yn ogystal, cyn cyflwyno'r adroddiad, ni ddylai arholwr weld adroddiad arholwr arall ar y traethawd hir.

Codi pryderon

Mae gan oruchwylwyr hawl i gyfleu unrhyw bryderon sy'n berthnasol i brosiectau ymchwil, y traethawd dilynol neu arholiad ymgeisydd i Gadeirydd y Bwrdd Arholi, a dylai'r bwrdd ystyried hyn cyn gwneud ei benderfyniad. Yn benodol, dylai goruchwylwyr gyfleu gwybodaeth i'r Cadeirydd yn ymwneud â salwch neu anabledd ymgeisydd y bydd angen i arholwyr eu hystyried.

Mewn achosion o'r fath, dylai goruchwylwyr gyfleu'r pryderon hyn, yn ysgrifenedig, at y Cadeirydd a'r ymgeisydd cyn gynted ag sy'n ymarferol ar ôl cyflwyno'r traethawd hir ac mewn da o bryd i ganiatáu i ymgeisydd ystyried y pwyntiau a wnaed a pharatoi ymateb cyn yr arholiad.

Yn eu hadroddiadau, gofynnir i arholwyr nodi:

- i. y dylid cymeradwyo'r ymgeisydd am radd Meistr drwy Ymchwil; *neu*
- ii. y dylid cymeradwyo'r ymgeisydd am radd Meistr drwy Ymchwil, yn amodol ar gwblhau'n foddhaol y cywiriadau a'r newidiadau hynny a all fod yn ofynnol yn ôl y Bwrdd Arholi. Gall y Bwrdd Arholi fynnu bod y cywiriadau a wneir yn cael eu harchwilio gan y naill arholwr neu'r llall, neu'r ddau arholwr, cyn cychwyn ar y broses ddyfarnu. Dylid cwblhau'r cywiriadau o fewn 6 wythnos waith ar ôl y dyddiad yr hysbysir yr ymgeisydd yn swyddogol o ganlyniad yr arholiad; *neu*
- iii. y dylid caniatáu iddo ef/hi ddiwygio'r traethawd hir ac unrhyw bortffolio a'u hailgyflwyno i'w hailarholi am radd Meistr drwy Ymchwil ar un achlysur arall, gan dalu unrhyw ffi ail gyflwyno. Dylid ailgyflwyno'r gwaith o fewn cyfnod o ddim mwy nac un flwyddyn ar ôl y dyddiad yr hysbysir y myfyriwr yn swyddogol o ganlyniad yr arholiad. (Nid yw'r opsiwn hwn ar gael yn achos myfyriwr sydd wedi ailgyflwyno traethawd hir ac unrhyw bortffolio i'w harholi); *neu*
- iv. na ddylid cymeradwyo'r myfyriwr am radd Meistr drwy Ymchwil, ond y dylid ei gymeradwyo yn hytrach am ddiploma ôl-raddedig briodol, fel y nodir yn y Llawlyfr Rhaglen perthnasol ac sy'n seiliedig ar Ran Un y rhaglen; *neu*
- v. na ddylid cymeradwyo'r ymgeisydd am y radd.

Yn achosion (i) a (ii), gall arholwyr ystyried yr ymgeiswyr hynny a gyflawnodd 70% neu fwy yn Rhan Un am ddyfarniad gyda chlod uchel.

Os yw adroddiadau annibynnol yr arholwyr yn cynnig gwahanol ganlyniadau, dylai'r Cadeirydd hwyluso trafodaeth i ddatrys hyn. Os na ellir dod i gytundeb, dylid penodi ail arholwr allanol.

Canllawiau i arholwyr ar draethodau sy'n cael eu hailgyflwyno

Mae dyfarniadau graddau ymchwil ymgeiswyr y Brifysgol yn cael eu harholi ar sail eu gwaith. Mae hyn yn cynnwys arholwyr yn adolygu ac adrodd yn annibynnol ar y traethawd, wedi ei ddilyn gan arholiad llafar yn cael ei gynnal gan fwrdd arholi. Os fydd ymgeisydd wedi ailgyflwyno ei draethawd ar gyfer arholi rhaid i adroddiadau arholwyr fod yn hollol gynhwysfawr ac mor fanwl â phosib. Mae hyn yn arbennig o bwysig lle nad oes angen ail arholiad llafar, gan y bydd adroddiadau'r arholwr yn sail tystiolaeth i argymhelliad ar gyfer gwneud dyfarniad. Yn benodol, rhaid i arholwyr gyfeirio'n eglur a manwl at y cywiriadau, newidiadau ac addasiadau oedd eu hangen yn dilyn y cyflwyniad cyntaf, a dangos a yw'r traethawd diwygiedig bellach yn bodloni'r gofynion ar gyfer gwneud dyfarniad.

8.0 Hawliau a chyfrifoldebau ymgeiswyr

8.1 Hawliau a chyfrifoldebau

Bydd sefydliadau a chanolfannau'n gyfrifol am hysbysu ymgeiswyr am eu hawliau a'u cyfrifoldebau pan fyddant yn cofrestru bob blwyddyn. Bydd gwybodaeth o'r fath yn ystyried disgwyliadau'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd, y Pwyllgor Cenedlaethol Ôl-raddedig yn ogystal â gofynion deddfwriaethol neu ofynion eraill.

8.2 Gwahardd y defnydd o brawf ddarllenwyr proffesiynol

Rhaid i ymgeiswyr sy'n cyflwyno traethodau ar gyfer dyfarniad gradd ymchwil gan y Brifysgol gynnwys yn y traethawd ddatganiad, wedi ei arwyddo gan yr ymgeisydd, yn dangos i ba raddau y mae'r gwaith a gyflwynir yn ganlyniad i ymchwil yr ymgeisydd ei hun. Mae dyfarniad gradd ymchwil yn dangos gallu'r deiliad i greu a dadansoddi gwybodaeth newydd, trwy ymchwil wreiddiol neu ysgolheictod uwch arall, o ansawdd i fodloni adolygiad gan gymheiriaid, ehangu rheng flaen y ddisgyblaeth, a haeddu cael ei gyhoeddi.

Gan hynny, nid yw'r Brifysgol yn caniatáu defnyddio prawf ddarllenwyr proffesiynol, na throi at wasanaethau asiantaethau 'rhith-awduron' (er enghraifft wrth baratoi traethodau), nac asiantaethau prosesu geiriau allanol sy'n cynnig cywiriadau neu welliannau yn Saesneg. Bydd unrhyw ymgeisydd sy'n defnyddio gwasanaethau asiantaethau o'r fath yn rhoi eu hunain mewn perygl o dderbyn cosb academaidd yn unol â rheoliadau a gweithdrefn arfer annheg y Brifysgol.

8.3 Seibiant

Disgwylir i ymgeiswyr mewnol llawn amser ymroi i'w rhaglenni ymchwil am 35 awr yn ystod yr wythnos waith arferol.

Os fydd ymgeiswyr i ffwrdd o'r campws heb hysbysu'r goruchwyliwr ymlaen llaw, yna dylent hysbysu eu goruchwyliwr o hyd yr absenoldeb, ac unrhyw reswm drosto.

I ymgeiswyr rhan amser, mae'r un rheolau'n berthnasol, ac eithrio bod gofyn iddynt fod yn bresennol am lai o amser; disgwylir iddynt ymgymryd â gwaith sy'n uniongyrchol berthnasol i'w rhaglen am 17 awr yn ystod yr wythnos waith arferol, i'w gytuno gyda goruchwyliwr yr ymgeisydd.

Ceir manylion gofynion mynychu i ymgeiswyr allanol yn adran 6.5.

Ym mhob achos, dylid trafod trefniadau ar gyfer cymryd seibiant gyda'r goruchwyliwr.

8.4 Cyflogaeth

Os bydd myfyrwyr yn ymgymryd â lleoliadau sy'n rhan annatod o'u rhaglen meistr drwy ymchwil, dylid nodi'n glir yr amodau sy'n ymwneud â'r lleoliad, yn cynnwys unrhyw dâl, a'i gytuno'n ysgrifenedig ac o flaen llaw rhwng yr ymgeisydd, y ganolfan a darparwr y lleoliad.

Yn ogystal, gall ymwneud â gwaith academaidd fod o fudd i ddatblygiad gyrfa rhai ymgeiswyr, ar yr amod nad yw hyn yn amharu ar gynnydd eu rhaglen astudio. Gyda chymeradwyaeth y goruchwyliwr gall ymgeiswyr llawn amser ymgymryd â hyd at chwe awr o waith academaidd â thâl neu'n ddi-dâl, sydd ddim yn uniongyrchol yn gysylltiedig â'u rhaglen yn ystod yr wythnos waith arferol. Rhaid i fyfyrwyr rhyngwladol sicrhau hefyd eu bod yn bodloni unrhyw ofynion a nodir gan eu fisa.

8.5 Apeliadau

Mae gan ymgeiswyr yr hawl i apelio yn erbyn penderfyniadau'n ymwneud â therfynu astudiaethau neu argymhelliad y bwrdd arholi a dylent geisio cyngor gan y Gofrestrfa Academaidd ynglŷn â'r weithdrefn gywir i'r diben hwn.

8.6 Cwynion

Gall ymgeiswyr wneud cwynion a fydd yn cael eu clywed gan y ganolfan yn unol â'r weithdrefn a sefydlwyd i'r diben hwnnw. Y Gofrestrfa Academaidd fydd yn gyfrifol am sicrhau bod gwybodaeth ar sut y gellir gwneud cwynion, a sut fydd cwynion yn cael eu clywed, ar gael i'r holl ymgeiswyr am raddau ymchwil.

9. Adroddiadau Sefydliadol Blynyddol

Dylai Pwyllgorau Graddau Ymchwil dderbyn adroddiadau ysgrifenedig blynyddol gan swyddog cyfrifol y sefydliad neu ganolfan ar gynnydd cyffredinol ymgeiswyr sy'n dilyn rhaglenni meistr drwy ymchwil, gan gynnwys cofrestrïadau, cyflawniadau, ac achosion o dynnu yn ôl / gohirio, presenoldeb goruchwyliwr ac ymgeiswyr mewn rhaglenni hyfforddi, tynnu sylw at unrhyw arferion neu hyfforddi arloesol y maent yn teimlo sydd wedi helpu ansawdd eu rhaglenni, ac amlygu unrhyw broblemau ansawdd cyffredinol yn yr amgylchedd ymchwil y mae angen mynd i'r afael â nhw. Bydd y Pwyllgor Graddau Ymchwil yn cyflwyno adroddiad cyffredinol bob blwyddyn i'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd ar y materion hyn.

Atodiad 1

Canllawiau ar Reoli Estyniadau a Gohiriadau

Ceisiadau am Estyniad a Gohiriad:

Gall ymgeiswyr wneud cais am estyniad i'w huchafswm cyfnod astudio os oes angen. Ble na all ymgeiswyr barhau gyda'u hymchwil neu os amharir ar berfformiad ymgeiswyr gan amgylchiadau eithriadol, fe allant wneud cais i ohirio eu hastudiaethau.

Rhaid i bob cais am estyniad a gohiriad gael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Graddau Ymchwil ar gyfer ei ystyried, cyn ei gyflwyno i Bwyllgor Achosion Arbennig Prifysgol Cymru i gael ei ystyried a'i gymeradwyo'n derfynol.

Am wybodaeth bellach ynghylch ar ba sail y bydd y Brifysgol yn caniatáu cais, edrychwch ar ganllawiau'r Brifysgol ar geisiadau am Estyniad a Gohiriad:

<http://www.wales.ac.uk/en/Registry/CollaborativeCentres/RegulationsandProtocols/SpecialCasesCopy.aspx>

Rôl y Pwyllgor Graddau Ymchwil

Mae'r Pwyllgor Graddau Ymchwil yn chwarae rôl hollbwysig yn dyrchafu'r dystiolaeth a'r rhesymeg dros geisiadau estyniad a gohiriad, a gwneud argymhellion i'r Brifysgol ynghylch a yw'n cymeradwyo'r cais. Y Bwrdd Graddau Ymchwil sy'n gyfrifol hefyd am reoli'r broses estyniadau a gohiriadau a sicrhau bod yr ymgeiswyr a'r timau goruchwylio yn gweithio'n effeithiol tuag at gwblhad a chyflwyniad prydlon.

Dylai ymgeiswyr a thimau goruchwylio nodi'r canlynol:

- Bydd y Brifysgol yn derbyn ceisiadau am estyniad ac yn eu hystyried yn ymatebol, ond ni chaniateir ceisiadau am estyniad yn awtomatig ac fel mater o hawl a rhaid gwneud achos;
- Byddai'r Brifysgol yn disgwyl i arfer gorau ddangos bod **un** cais am estyniad neu ohiriad yn ddigon yn y rhan fwyaf o amgylchiadau a, ble y gwneir ceisiadau lluosog a pharhaus, rhaid i'r dogfennau fod yn bendant ac yn rhoi sylw i'r rhesymau am hyn;
- Rhaid ystyried ceisiadau'n drwyadl a rhaid gallu dangos ac argyhoeddi'r Pwyllgor Graddau Ymchwil a'r Pwyllgor Achosion Arbennig eu bod yn gymesur a theg;
- Rhaid i'r holl waith papur a gyflwynir i'r Pwyllgor Graddau Ymchwil a'r Pwyllgor Achosion Arbennig fod yn gyflawn, cynhwysfawr, cywir ac eglur;
- Rhaid i geisiadau ddangos tystiolaeth eglur o natur y cais a chynnwys dogfennau cefnogol priodol;
- Rhaid i dimau goruchwylio ddangos eu cefnogaeth neu eu diffyg cefnogaeth i gais yn glir. Gyda cheisiadau am estyniad, dylai'r tîm goruchwylio fynegi'n glir sut mae'r cyfnod y gwneir cais amdano'n ddichonadwy i alluogi myfyrwyr i gwblhau a chyflwyno eu traethawd ymchwil mewn modd amserol, gan ystyried tystiolaeth yr ymchwil a gwblhawyd hyd yma a'r ymchwil i gael ei gwblhau.

Mae ymgeiswyr hefyd yn gymwys i wneud cais i'r Pwyllgor Graddau Ymchwil a'r Pwyllgor Achosion Arbennig am estyniad yn ystod y cyfnod parhad neu'r cyfnod ail gyflwyno.

Ail ddechrau Ymchwil yn dilyn Gohiriad:

Mae'n bwysig bod ymgeiswyr sydd wedi cael caniatâd am gyfnod o ohiriad yn cael cefnogaeth i ddod yn ôl at eu rhaglen ymchwil, yn arbennig os yw'r absenoldeb wedi bod am gyfnod o amser hwy na chwe mis. Pan fyddant yn ailgydio yn eu rhaglen ymchwil, dylai ymgeiswyr ddilyn cynllun gweithredu sy'n mynegi'n glir y camau y bydd ymgeiswyr yn eu cymryd i ailgydio'n llawn yn eu hymchwil ac sy'n sicrhau y byddant yn ei gwblhau yn brydlon.

I helpu gyda'r broses hon ac er mwyn tynnu ar yr arfer gorau o fewn y sector, mae'n ofynnol gan y Brifysgol bod yr ymgeisydd a'r tîm goruchwyliol **ill dau** yn datblygu cynllun gweithredu ar gyfer ail gysylltu am gyfnod dechreuol o chwe mis. Mae gan y Brifysgol brofforma (SC1) ar waith yn benodol i'r diben hwn.

Rôl y Pwyllgor Graddau Ymchwil yw monitro'n rhagweithiol y broses o ailgydio mewn astudio a sicrhau bod ymgeiswyr a'u timau goruchwyliol yn gweithio'n effeithiol

Atodiad 2

Canllawiau ar gyfer Cynnal Arholiad Llafar (Viva Voce) drwy Dulliau Electronig

Dylid darllen y canllawiau hyn ar y cyd â'r Rheoliadau Academaidd Cyffredin a Chodau Ymarfer Prifysgol Cymru priodol ar gyfer graddau ymchwil.

Cyflwyniad

Mae'r arholiad llafar (a elwir yn gyffredin yn *viva*) yn nodwedd hanfodol o'r broses o arholi ymgeiswyr am ddyfarniadau gradd ymchwil ym Mhrifysgol Cymru. I'r perwyl hwn, mae Rheoliadau Academaidd Cyffredin y Brifysgol yn ei gwneud yn ofynnol cynnal arholiad o'r fath ar gyfer ei dyfarniadau gradd ymchwil. Swyddogaeth y Bwrdd Arholi yw sicrhau bod y traethawd ymchwil a gyflwynir ar gyfer y dyfarniad o'r safon briodol; ei fod yn waith yr ymgeisydd sy'n cael ei arholi a bod yr ymgeisydd yn dangos y nodweddion a ddisgwyllir gan ddeiliaid y dyfarniad. Er mwyn sicrhau unplygrwydd y broses arholi, mae'r Brifysgol yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal yr arholiad llafar wyneb yn wyneb, gyda'r ymgeisydd, Cadeirydd ac arholwyr yn yr un ystafell. Gellir gweld y Rheoliadau a'r Codau Ymarfer perthnasol drwy [wefan y Brifysgol](#).

Mae'r Brifysgol yn cydnabod y gallai fod yn angenrheidiol – dan [amodau eithriadol iawn](#) – gwneud trefniadau ar gyfer arholiadau llafar drwy gyfryngau electronig. (Ni fydd y Brifysgol yn cymeradwyo defnyddio cyswllt ffôn yn unig at ddiben arholi). Felly, gall y Brifysgol gymeradwyo ceisiadau i ddefnyddio cyfryngau electronig, mewn amgylchiadau eithriadol, fel y diffinnir isod:

- i. pan fydd amgylchiadau'n codi lle na fyddai'n bosibl fel arall i symud ymlaen gyda'r arholiad llafar (e.e. os nad yw myfyriwr yn gallu dychwelyd i'r DU oherwydd fisa neu gyfyngiadau eraill) neu;
- ii. pan fydd trefniadau a gytunwyd ar gyfer arholiad llafar wyneb yn wyneb yn gorfod cael eu terfynu oherwydd amgylchiadau annisgwyl (e.e. salwch sydyn un o'r cyfranogwyr). *Noder: pan fydd amgylchiadau o'r fath yn codi, byddai'r Brifysgol yn disgwyl, fel arfer, y byddai'r arholiad yn cael ei ohirio, yn hytrach na chael ei gynnal drwy dulliau electronig, ond derbynnir - mewn achosion eithriadol - y bydd angen defnyddio dulliau electronig yn lle hynny (e.e. pan fyddai'r myfyriwr yn dioddef yn anghymesur o ganlyniad i ohirio).*

Y Broses Gymeradwyo

Mae'r Pwyllgor Graddau Ymchwil yn atebol i'r Brifysgol ar gyfer trefniadau'r Byrddau Arholi o fewn Sefydliadau a Chanolfannau Cydweithredol. Rhaid cyflwyno pob cais am arholiad llafar sydd i'w gynnal mewn unrhyw fodd ar wahân i wyneb yn wyneb i'r Pwyllgor Graddau Ymchwil ei ystyried. Ar ôl ystyried y cais, ac fel gyda holl drefniadau byrddau arholi, bydd y Pwyllgor Graddau Ymchwil yn gwneud argymhelliad i'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd yn y Brifysgol a fydd yn ystyried a yw am gymeradwyo'r cais.

Bydd y Pwyllgor Graddau Ymchwil a'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd yn ystyried pob cais a gyflwynir ar ei rinweddau ei hun, er y bydd yn disgwyl gweld y canlynol hefyd:

- i. cadarnhad ysgrifenedig gan y cyfranogwyr arfaethedig, gan gynnwys yr ymgeisydd, nad oes ganddynt wrthwynebiad i gynnal yr arholiad drwy dulliau electronig;
- ii. cadarnhad gan y Pwyllgor Graddau Ymchwil y cynhelir yr arholiad llafar o fewn uchafswm o 12 wythnos ar ôl cyflwyno'r traethawd ymchwil

- iii. datganiad ysgrifenedig gan yr ymgeisydd ei fod wedi ildio unrhyw hawl i apelio yn erbyn canlyniad yr arholiad *ar sail y defnydd o gyfrwng electronig neu ganlyniadau'n codi o ddefnyddio'r cyfryw gyfrwng*;
- iv. cadarnhad na fydd y defnydd arfaethedig o'r cyfrwng electronig yn effeithio nac yn cyfyngu ar yr amser a ganiateir ar gyfer yr arholiad llafar ei hun;
- v. cadarnhad bod trefniadau wedi'u gwneud i'r cyfranogwyr ymgyfarwyddo â chwmpas a chyfyngiadau'r cyfrwng a ddefnyddir;
- vi. cadarnhad bod y Pwyllgor Graddau Ymchwil yn fodlon fod y cyfrwng arfaethedig yn effeithiol ac yn ddigonol ar gyfer cynnal yr arholiad;
- vii. cadarnhad y bydd yr ymgeisydd yn cael cyfle i ymgyfarwyddo â'r cyfrwng ac yn cael cyfarwyddiadau clir ar sut y caiff yr arholiad ei gynnal;

Yn ogystal, dylai'r Pwyllgor Graddau Ymchwil sicrhau'r canlynol:

- viii. bod ystyriaeth ddyledus yn cael ei rhoi i wahaniaethau parthau amser;
- ix. bod ystyriaeth yn cael ei rhoi i'r lleoliad er mwyn sicrhau diogelwch yr arholiad. Ar ddechrau'r Bwrdd Arholi, dylai aelodau o'r Bwrdd fod yn fodlon nad oes neb arall yn bresennol gyda'r ymgeisydd. Byddai'r Brifysgol yn argymhell defnyddio adeilad y British Council ac mewn achosion lle na ddefnyddir hwn, rhaid egluro'r rheswm am beidio â'i ddefnyddio a'i gyflwyno i'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd ei ystyried;
- x. bod aelodau'r Bwrdd Arholi yn cael eu cyfarwyddo'n llawn ynghylch cynnal yr arholiad yn briodol, er enghraifft:
 - os yw arholwyr yn ailadrodd cwestiwn, dylid gwneud hynny'n glir;
 - os ceir toriad yn y cyswllt, bod y Cadeirydd yn crynhoi'r trafodion a chaiff unrhyw gwestiynau/sylwadau y torrwyd ar eu traws eu hailadrodd cyn gynted ag yr adferir y cyswllt;
 - dylai'r Cadeirydd sicrhau bod yr ymgeisydd wedi clywed a deall pob cwestiwn, os oes angen.

Ar ôl i drefniadau o'r fath dderbyn cymeradwyaeth y Pwyllgor Graddau Ymchwil ac yna'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd, awgrymir, cyhyd ag y bo'r ymgeisydd yn cytuno, y dylai Cadeirydd y Bwrdd Arholi wahodd y goruchwyliwr i fod yn bresennol gyda'r arholwyr.

Bydd y Brifysgol, drwy'r Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd yn adrodd i Fwrdd Academaidd y Brifysgol ar bob achos lle rhoddwyd cymeradwyaeth i ddefnyddio cyfryngau electronig ar gyfer arholiadau gradd ymchwil.

Atodiad 3

Disgwyliadau goruchwylio Prifysgol Cymru yn dilyn arholiad cyntaf

Mae'r Brifysgol yn cydnabod lle mae arholiad cyntaf wedi arwain at opsiwn C (diwygio ac ailgyflwyno'r traethawd) neu opsiwn E (diwygio ac ailgyflwyno'r traethawd i'w ystyried ar gyfer dyfarniad MPhil) mae'n debygol y bydd angen goruchwyliaeth ac arweiniad pellach ar yr ymgeisydd gan ei dîm/ei thîm goruchwylio fel y bo'n briodol. Mae'r Brifysgol hefyd yn cydnabod efallai bod amgylchiadau'r ymgeisydd wedi newid yn ystod y cyfnod ailgyflwyno ac y gallai hynny effeithio ar faint o amser mae'r ymgeisydd am ei ymroi i'r traethawd a'r ailgyflwyno. Fel y cyfryw, mae'r Brifysgol yn disgwyl i ymgeiswyr a chanolfannau/sefydliadau ddilyn y cyfarwyddiadau canlynol wrth gyflawni gwaith goruchwylio yn ystod y cyfnod hwn.

Unwaith y bydd Bwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd y Brifysgol wedi cadarnhau canlyniad Opsiwn C (neu E) bydd yn ofynnol i ymgeiswyr a'u timau goruchwylio gyfarfod o fewn chwe wythnos i benderfynu faint o oruchwyliaeth sy'n briodol ar gyfer yr ailgyflwyno. Dylid cynhyrchu adroddiad ysgrifenedig cryno o'r cyfarfod hwnnw, a fydd yn dangos bod yr ymgeiswyr a'r timau goruchwylio wedi ystyried y canlyniad ac wedi cytuno ar amserlen ar gyfer goruchwyliaeth yn ystod y cyfnod ailgyflwyno, i'w ystyried a'i nodi gan y Pwyllgor Graddau Ymchwil. Dylid cynnwys yr adroddiad hwn ym mhapurau safonol y Bwrdd Graddau Ymchwil hefyd a gânt eu hystyried gan Fwrdd Graddau a Dyfarniadau Academaidd y Brifysgol.

Lle y disgwylir i'r gwaith ailgyflwyno gymryd rhwng chwe mis a dwy flynedd byddai'r Brifysgol yn disgwyl i isafswm o un cyfarfod goruchwylio ffurfiol gael ei gynnal bob tri mis hyd at adeg yr ailgyflwyno (yn unol â'r gofynion cyn cyflwyno presennol), oni bai bod yr adroddiad cyntaf at y Pwyllgor Graddau Ymchwil yn nodi'n bendant bod angen llai o oruchwyliaeth. Dylid cynhyrchu cofnod ysgrifenedig o'r cyfarfodydd ffurfiol hyn a dylai'r ymgeiswyr a'r timau goruchwylio gytuno arnynt.

Ar gyfer cyfnod ailgyflwyno y disgwylir iddo gymryd llai na chwe mis, dylid cynnal o leiaf un cyfarfod goruchwylio ffurfiol yn ystod y cyfnod hwn, heblaw am y cyfarfod cyntaf, a dylid cynhyrchu adroddiad ysgrifenedig.

Ar gyfer cyfnod ailgyflwyno y disgwylir iddo gymryd rhwng chwe mis a'r uchafswm o ddwy flynedd, dylid cynhyrchu ffurflen monitro 12 mis ac 20 mis i ddyddiad cadarnhau'r canlyniad cyntaf, yn cynnwys manylion cynnydd tuag at ailgyflwyno.

Bydd ffioedd goruchwylio a mynediad at ganolfannau/sefydliadau yn ystod y cyfnod ailgyflwyno yn fater i'w benderfynu rhwng yr ymgeisydd a'r ganolfan/sefydliad dan sylw.